

Jaarplan 2025

(vastgesteld op 12-12-2024)

Rekenkamer Zoetermeer – Jaarplan 2025

Inleiding

De Rekenkamer wil een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het lokale bestuur en de raad goed in positie brengen. Zij streeft er naar onderzoeken uit te voeren die uitmonden in conclusies en aanbevelingen waar het gemeentebestuur daadwerkelijk mee aan de slag kan. Aanbevelingen van de Rekenkamer aan raad en/of college moeten concreet toepasbaar zijn en liefst ook een 'lerend' effect hebben. Dan hebben raad, college, ambtelijke organisatie maar ook de Zoetermeerse gemeenschap (inwoners, ondernemers en organisaties), baat bij het onderzoek en de resultaten ervan.

De Rekenkamer wil met haar onderzoeken aansluiten bij wat leeft binnen de raad. Daarom treedt zij regelmatig in contact met de raadsleden, bijvoorbeeld door middel van een inloopavond.

De Rekenkamer heeft jaarlijks een budget van ruim € 75.000,- beschikbaar voor het uitbesteden van onderzoeken en voor vergoedingen voor de werkzaamheden. Daarnaast wordt zij, ten laste van de griffie, ondersteund door een secretaris/onderzoeker

Bij de selectie van mogelijke onderzoeksonderwerpen hanteert de Rekenkamer een set criteria. Deze worden in onderstaande tabel nader toegelicht.

1	Toegevoegde waarde	De Rekenkamer wil leer- en verbeterprocessen stimuleren en aanbevelingen doen waardoor in het belang van de inwoners effectiever en efficiënter gewerkt kan worden. Het onderzoek levert daartoe toegankelijke, bruikbare en actuele informatie op waarover in deze vorm niet wordt beschikt en waarmee de raad en het college van Zoetermeer het functioneren van de gemeente kunnen verbeteren. Daarbij worden doublures met (lopende of voorgenomen) onderzoeken van de gemeente vermeden.
2	Maatschappelijk belang	Het betreft een onderwerp dat het actuele of toekomstige functioneren van de samenleving als geheel sterk raakt (voorbeelden: veiligheid, goede en betaalbare huisvesting) of belangen van omvangrijke of bepaalde doelgroepen (bijv. sociaal zwakkeren).
3	Financieel belang	Het betreft een onderwerp of een beleidsterrein waar de gemeente geld aan uitgeeft en financiële risico's kan lopen.
4	Mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid	De mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan over de resultaten die met het gevoerde beleid worden bereikt en/of de mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan of de middelen op een goede wijze worden ingezet in relatie tot de gewenste resultaten.
5	Variatie	De Rekenkamer streeft naar variatie in onderzochte onderwerpen (spreiding over beleidsterreinen) en onderzoeksvormen.

Tabel 1: Richtinggevende selectiecriteria onderzoeken Rekenkamer Zoetermeer

Jaarplan 2025

Het jaarplan is een levend document. De actualiteit en voortschrijdend inzicht kunnen aanleiding geven onderzoeken niet uit te voeren die wel in het jaarplan stonden en om onderzoeken wel uit te voeren die niet in het jaarplan zijn opgenomen. Daarnaast kunnen onderzoeken jaargrenzen overschrijden. De Rekenkamer is voornemens om in het tweede kwartaal van 2025 de tweejaarlijkse ronde langs de fracties te maken. Mogelijk leveren de fractiebezoeken zodanige input dat de Rekenkamer besluit op basis daarvan het jaarplan te herzien.

Af te ronden onderzoeken

Diverse onderzoeken die de Rekenkamer in 2024 zijn gestart, zullen (kort) na de jaarwisseling worden afgerond.

Grote projecten

Dit onderzoek is in het voorjaar van start gegaan. Doel van het onderzoek is om aan de hand van een analyse van grote projecten na te gaan wat verklarende factoren zijn voor het wel of niet hebben van grip en wat de mogelijkheden zijn voor de raad om zijn kaderstellende en controlerende rol in te vullen en de daartoe voor de raad beschikbare instrumenten te benutten.

De documentenanalyse is inmiddels afgerond en de laatste gesprekken worden gevoerd. Het streven is om het rapport in het eerste kwartaal van 2025 aan de raad te kunnen aanbieden.

DoeMee – energiebesparingsplicht

De Rekenkamer doet dit jaar weer mee met het DoeMee-onderzoek van de Vereniging van Rekenkamers (voorheen de NVRK). Het onderwerp in 2024 is de energiebesparingsplicht bij bedrijven. Dit onderzoek wordt in samenwerking met de Algemene Rekenkamer uitgevoerd.

De Rekenkamer Zoetermeer vult het onderzoek aan met een aantal verbredende vragen naar hoe de gemeente voor haar eigen vastgoed inzet op de energiebesparingsplicht. Het onderzoek zal rond de jaarwisseling aan de raad kunnen worden verstuurd.

Arbeidsmigranten in Zoetermeer

In eerste instantie wilde de Rekenkamer een onderzoek doen naar de nieuwe Wet inburgering, maar op basis van een voorgesprek met ambtenaren bleek dat het te vroeg is om inzicht te krijgen in de effecten van de wet. Daarom is de focus verlegd naar arbeidsmigranten in Zoetermeer. De onderzoeksvraag is als volgt geformuleerd: *“Wat is de aard en omvang van arbeidsmigranten in Zoetermeer, hoe gaat de gemeente met deze groep om, welke maatschappelijke effecten zijn toe te schrijven aan arbeidsmigranten en wat is de informatiepositie van de raad?”*. Het onderzoek is eind 2024 van start gegaan.

In 2025 te starten onderzoeken

In 2025 wil de Rekenkamer onderzoek laten doen naar twee nieuwe onderwerpen. Het gaat dan om grotere, diepgaande onderzoeken, uit te voeren door een ter zake deskundig bureau. Daarnaast ziet de Rekenkamer ruimte voor twee kleinere onderzoeken, waarvan zij er één zelf kan uitvoeren.

Voor elk van de genoemde onderwerpen vullen wij bovengenoemde matrix in; deze ingevulde matrix vindt u aan het einde van dit jaarplan.

Bezuinigingen

Met het ‘ravijnjaar’ in het zicht, is de gemeente druk bezig met het zoeken naar besparingsmogelijkheden. De ervaring leert dat meerdere invalshoeken mogelijk zijn om invulling te geven aan besparingen. Daarbij is het handig om niet alleen gebruik te maken van de aanwezige kennis binnen de gemeente zelf, maar ook door gebruik te maken van ervaringen van andere gemeenten. De Rekenkamer wil onderzoeken welke visies of invalshoeken op bezuinigingen er zijn en welke kansen, mogelijkheden en risico’s de verschillende invalshoeken bieden. Hiermee ontstaat voor de gemeenteraad een toetsingskader dat zij kan gebruiken bij het technisch beoordelen van bezuinigingsvoorstellen.

Sportbeleid

Bewegen is gezond! Het RIVM waarschuwde onlangs dat in 2050 maar liefst 2/3 van de bevolking met overgewicht zal kampen. Tegelijkertijd ontberen veel mensen de financiële middelen om zelf te sporten of hun kinderen te laten sporten. De Rekenkamer zou dan ook graag een onderzoek willen uitvoeren naar het beleid of naar sportaccommodaties. Het

gemeentelijk sportbeleid wordt eind 2024 herzien, de Rekenkamer beraadt zich dan ook nog op de focus van het onderzoek.

Kleinere onderzoeken

Zoals hiervoor aangegeven, biedt het doen van twee grotere onderzoeken de ruimte om ook twee kleinere onderzoeken uit te voeren.

Inhuur medewerkers

Dit onderwerp wordt veelvuldig geopperd vanuit de raad. De Rekenkamer wil nu bekijken hoe Zoetermeer voor wat betreft inhuur presteert vergeleken met andere gemeenten. Een andere vraag kan zijn hoe de gemeente omgaat met de inzet van externen bij grote projecten en met medewerkers die ontslag nemen als ambtenaar en vervolgens als zzp'er terugkomen. Dit oogt als een kleinschalig onderzoek vanwege het feit dat kan worden gewerkt op basis van onderzoeken die reeds bij andere gemeenten zijn uitgevoerd. Daardoor is het mogelijk gebruik te maken van allerlei omschrijvingen en invalshoeken.

Eigen onderzoek – verwarde personen

De Rekenkamer wil ook zelf een (klein) onderzoek uitvoeren en overweegt een inventariserend onderzoek naar verwarde personen en de manier waarop met hen in Zoetermeer wordt omgegaan.

Doe Mee

De Rekenkamer is voornemens om opnieuw deel te nemen aan een door de Vereniging van Rekenkamers georganiseerd DoeMee-onderzoek. Dit hangt af van het gekozen onderwerp.

Evaluatie

Op basis van artikel 10 lid 9 vindt er om de vier jaar een evaluatie van de Rekenkamer plaats. De laatste keer was in 2021, dat betekent dat er in 2025 weer een evaluatieonderzoek zal worden gedaan. De Auditcommissie treedt op als opdrachtgever en contactpersoon van dit onderzoek, de evaluatie zal ten laste komen van het budget van de Rekenkamer.

Longlist

Tijdens de inloop die de Rekenkamer op 16 september jl. organiseerde, is nog een aantal suggesties gedaan die de Rekenkamer graag in gedachten houdt voor een volgend jaarplan:

- Schuldhulpverlening: nagaan hoe effectief de gemeentelijke aanpak is, ook vanuit het oogpunt van ondersteunende partijen als Schuldhulpmaatje en de Formulierenbrigade.
- Huiselijk geweld: het gevoel leeft dat dit in Zoetermeer vaker speelt dan elders. Klopt dat gevoel en hoe dan de gemeente hier grip op krijgen?

De voorzitter van de Rekenkamer Zoetermeer,

Arno Geurtsen

	Bezuinigingen	Sportbeleid	Inhuur medewerkers	Verwarde personen
Toegevoegde waarde	Handvatten bieden aan raad en college om 'goed' te kunnen bezuinigen.	Ntb	Nagaan of het een probleem is voor Zoetermeer om ingehuurde medewerkers in plaats van vaste medewerkers te hebben en inzicht bieden in de mate waarin medewerkers worden ingehuurd en op welke werkterreinen.	Inventarisatie van aantallen en problematiek.
Maatschappelijk belang	Bezuinigingen hebben niet alleen een financiële impact, maar ook een maatschappelijke.	Sporten is gezond, maar niet voor iedereen financieel haalbaar.	Inhuur kan een kennislek op beleidsterreinen tot gevolg hebben bij vertrek.	Verwarde personen kunnen tot onrust en onveiligheid in een buurt leiden.
Financieel belang	Bezuinigingen kunnen nodig zijn voor een sluitende begroting.	De gemeente subsidieert sportverenigingen.	Inhuur gaat voor de gemeente wellicht met extra kosten gepaard, maar kan gunstig zijn in geval van bijvoorbeeld kortdurende projecten.	Niet direct.
Mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid	Risico op hogere kosten op de lange termijn, wanneer datgene waarop bezuinigd is, later opnieuw moet worden opgebouwd.	Risico op willekeur in subsidiering; onduidelijk of de gestelde doelen (gezondheid) worden gehaald.	Het eerder genoemde kennislek, onderlinge binding van medewerkers.	Risico op verergering van problemen wanneer er geen sluitende aanpak is.
Variatie	Financieel	Vrije tijd	HR	Veiligheid/Sociaal Domein